

ความรู้เรื่อง โรคไข้หวัดสุกรสำหรับเกษตรกร

โรคไข้หวัดสุกร ทำให้เกิดโรกระบบทางเดินหายใจชนิดเฉียบพลันในสุกรทุกช่วงอายุ มีผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจต่ออุตสาหกรรมการเลี้ยงสุกร โดยสาเหตุจากการติดเชื้อไวรัสไข้หวัดสุกร คือไวรัสไข้หวัดใหญ่ชนิดเอ (Type A) ตระกูลเดียวกันกับเชื้อไวรัสไข้หวัดนก

อาการ

สุกรที่ติดเชื้อจะแสดงอาการทางระบบหายใจแบบเฉียบพลัน มีไข้สูง ซึม เบื่ออาหาร ไอ จาม มีน้ำมูก อัตราการป่วยอาจสูงถึง 100% แต่สุกรจะฟื้นและหายป่วยอย่างรวดเร็วภายใน 5-7 วัน มักไม่พบการตายถ้าไม่มีการติดเชื้อแทรกซ้อน มีผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจต่ออุตสาหกรรมการเลี้ยงสุกร โดยเฉพาะในสุกรหลังหย่านม ทำให้สุกรสูญเสียน้ำหนักในช่วงที่แสดงอาการ ทำให้ระยะเวลาที่ใช้ในการขุนสุกรนานขึ้น ในสุกรตั้งท้องอาจทำให้เกิดการแท้งเนื่องจากมีไข้สูง เชื้อไวรัสไข้หวัดใหญ่เป็นเชื้อปฐมภูมิ ทำให้สุกรสามารถติดเชื้อแทรกซ้อนได้ง่าย และจัดเป็นหนึ่งในสาเหตุของโรกระบบทางเดินหายใจซับซ้อนในสุกร (Porcine Respiratory Disease Complex, PRDC)

รอยโรค

พบการอักเสบ และเนื้อตาย ตลอดช่องทางเดินหายใจ มีเลือดคั่งในปอดและช่องทางเดินหายใจ พบการเกิดเนื้อตายเป็นหย่อมๆ และถุงลมปอดแฟบเป็นบางส่วน

การเก็บตัวอย่างส่งตรวจ

สัตวแพทย์จะดำเนินการเก็บตัวอย่างส่งตรวจวินิจฉัยโรคทางห้องปฏิบัติการ ดังนี้

- เก็บตัวอย่างป้ายจมูก จากสุกรที่เริ่มแสดงอาการป่วย ระยะมีไข้สูง น้ำมูกไหล แล้วรีบนำส่งห้องปฏิบัติการภายใน 24 ชั่วโมง โดยการแช่เย็น
- กรณีซากที่ตายใหม่ๆ ให้เก็บตัวอย่างป้ายหลอดลม และปอด

การรักษา ป้องกัน และควบคุม

1. ให้มีการสุขาภิบาลการเลี้ยงสุกรที่ดี

- 1.1 ทำคอกให้สะอาด ไม่ชื้นแฉะ มีอากาศถ่ายเทได้สะดวก สุกรไม่อยู่ในที่หนาว เย็น ร้อน หรือถูกฝนมากเกินไป
- 1.2 ให้อาหารที่มีคุณภาพ ถูกสัดส่วน และสะอาด รวมทั้งเสริมวิตามินในอาหารสุกร เพื่อเพิ่มภูมิคุ้มกันและลดความเครียดของสัตว์
- 1.3 เข้มงวดตรวจสอบให้น้ำสุกรที่ปลอดโรคเข้าเลี้ยงในฟาร์ม
- 1.4 เข้มงวดการเข้าออกฟาร์มของบุคคลและยานพาหนะ โดยใช้น้ำมาเชื้ออย่างสม่ำเสมอ

- 1.5 เกษตรกรควรปรับระบบการเลี้ยงให้เข้าสู่ระบบฟาร์มมาตรฐาน ซึ่งจะช่วยป้องกันการเกิดโรคระบาดและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสุกรที่มีคุณภาพตามความต้องการของตลาด ปกป้องภัยต่อสุขภาพของผู้เลี้ยงสุกรและผู้บริโภค โดยเกษตรกรติดต่อยุทธศาสตร์การจัดทำมาตรฐานฟาร์มได้ที่ปศุสัตว์อำเภอในพื้นที่หรือปศุสัตว์จังหวัด
2. สังเกตอาการป่วยของสุกรในฝูงอย่างสม่ำเสมอ โดยอาการของสุกรที่ป่วยด้วยโรคไขหวัดสุกรจะแสดงอาการมีไข้ ซึม เบื่ออาหาร ไอจาม น้ำมูกไหล หากพบอาการดังกล่าวให้แจ้งเจ้าหน้าที่ปศุสัตว์ทราบภายใน 24 ชั่วโมง
3. หลีกเลี่ยงการเลี้ยงสัตว์ปีกในบริเวณเดียวกับที่เลี้ยงสุกร เพื่อลดโอกาสที่จะเกิดการรวมพันธุกรรมระหว่างเชื้อไวรัส ไขหวัดนก และ ไขหวัดสุกร
4. ห้ามผู้ป่วยที่มีอาการทางเดินหายใจ เช่น เป็นหวัด ไอจาม เข้าในคอกเลี้ยงสุกร

การควบคุมโรค

1. สุกรที่แสดงอาการป่วยให้รักษาตามอาการเช่นฉีดยาปฏิชีวนะหรืออาจต้องให้สารน้ำหากจำเป็น ส่วนสุกรที่เลี้ยงร่วมฝูงให้ยาปฏิชีวนะโดยผสมยาให้สุกรกิน เพื่อลดการแทรกซ้อนของเชื้อแบคทีเรียตามคำแนะนำของสัตวแพทย์
 2. ใช้ยาฆ่าเชื้อทำความสะอาดคอก เช่น กลุ่มกลูตาโรลดีไฮด์ กลุ่มแอมโมเนียมคลอไรด์ กลุ่มไอโอดีน เป็นต้น โดยหลีกเลี่ยงไม่ให้เกิดการฟุ้งกระจาย ซึ่งเชื้อไวรัสตัวนี้นอกจากจะถูกทำลายได้ง่ายด้วยยาฆ่าเชื้อโรคแล้ว ยังสามารถทำลายด้วยความร้อนที่อุณหภูมิ 56 องศาเซลเซียส นาน 3 ชั่วโมง หรือ 60 องศาเซลเซียส นาน 30 นาที
 3. งดการเคลื่อนย้ายสุกรหรือสับเปลี่ยนคอกในช่วงที่พบการเกิดโรค เนื่องจากอาจทำให้โรคแพร่กระจายได้ง่าย
-